

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Kemikalier
Den 8. februar 2017
MFVM 220

Notat til Folketingets Europaudvalg og Miljø- og Fødevareudvalg

Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelse af blykromat til industriel fremstilling af missilforsvarssystemer til brug på flådefartøjer i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af stoffet blykromat til industriel anvendelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). Forslaget giver den franske virksomhed Etienne Lacroix Tous Artifices SA tilladelse til efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, fortsat at anvende stoffet i en periode på 7 år fra solnedgangsdatoen, som var den 21. maj 2015.

Forslaget er sat til mulig afstemning på REACH-komiteens møde den 16. februar 2017.

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

Sagen forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser.

Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I den konkrete sag drejer det sig om en specifik anvendelse af en lille mængde af stoffet, hvor der ikke findes alternativer. Den beregnede maksimale koncentration i arbejdsmiljøet er på niveau med Arbejdstilsynets gældende grænseværdi. Regeringen kan derfor tilslutte sig Kommissionens forslag til godkendelse, men vil dog arbejde for at tidsfristen for fornyet vurdering fastsættes til 4 år fra solnedgangsdatoen, dvs. til d. 21. maj 2019.

Baggrund

Kommissionen har den 19. januar 2017 fremsendt forslag til gennemførelsesretsakt til mulig afstemning på REACH-komiteens møde den 16. februar 2017. Kommissionen vil herefter i henhold til REACH træffe en forvaltningsafgørelse vedrørende ansøgningen fra virksomheden Etienne Lacroix Tous Artifices SA om godkendelse til fortsat at anvende blykromat i deres produktion.

Forslaget har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8. Afstemning skal herefter ske i henhold til artikel 133, stk. 3, i REACH-forordningen, som henviser til forskriftproceduren i artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF. Forskriftproceduren er nu erstattet af undersøgelsesproceduren i henhold til artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 182/11, jf. dennes artikel 13, stk. 1, litra c).

Ved kvalificeret flertal i komitéen vedtager Kommissionen forslaget. Hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod i komitéen, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget, idet basisretsakten anses for at bestemme, at forslaget ikke kan vedtages, når der hverken er kvalificeret flertal for eller imod. Kommissionen kan dog vælge enten at forelægge forslaget for en appelkomité inden for 1 måned eller at forelægge et revideret forslag for komitéen inden for 2 måneder. Det samme gælder, hvor der er kvalificeret flertal imod i komitéen, og hvor Kommissionen vurderer, at foranstaltningerne er nødvendige. I appelkomitéen kan Kommissionen vedtage forslaget i tilfælde af kvalificeret flertal for, samt hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter allerede ved optagelsen af stoffet på kandidatlisten. Her starter en del virksomheder arbejdet med at skifte til bedre alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV opregner de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (dvs. den dato, hvor anvendelse skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, og komme med en vurdering af, om der findes egnede alternativer (substitutionsmuligheder).

Forslaget til gennemførelsesretsakten vedrører en forvaltningsafgørelse, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende ansøgning fra virksomheden *Etienne Lacroix Tous Artifices SA* fra Frankrig om at anvende et eksisterende lager på 130 kg blykromat gennem en periode indtil 2030 med en forventet anvendelse på op til 12 kg om året. I gennemsnit har virksomheden anvendt 8,7 kg om året over de sidste 15 år. Ansøgningen relaterer sig til følgende anvendelse:

- Industriel anvendelse i fremstillingen af missilforsvarssystemer til brug på flådefartøjer

Etienne Lacroix Tous Artifices fremsendte den 28. november 2014 ansøgning om godkendelse af blykromat til ovennævnte anvendelse. Ansøgningen har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som den 11. september 2015 har afgivet følgende udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stoffet er kræftfremkaldende eller reproduktionstoksisk. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningen, ikke er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdere. Udvalget anbefalede derfor, at der blev igangsat overvågning af udsættelsen i arbejdsmiljøet, at resultaterne heraf skulle anvendes til at reducere udsættelse, og at arbejdsmiljølovgivningens kontrolhierarki skulle følges. Udvalget konkluderede endvidere, at det ikke er relevant at vurdere risikoen for den generelle befolkning ifm. eksponering via miljøet.
- **SEAC** konkluderede, at der ikke på nuværende tidspunkt findes alternative stoffer eller teknologier, som kan erstatte det såkaldte DAGAIE-system, som bruges på en række fregatter, der forventes at være i tjeneste frem til 2030. SEAC har, på basis af omkostningerne ved fremskyndet udfasning af de fregatter, der i dag bruger den pågældende ammunition, virksomhedens juridiske forpligtigelser til at vedligeholde fregatternes DAGAIE system, samt beregninger af tabt fortjeneste for virksomheden, konkluderet, at de socioøkonomiske fordele ved en godkendelse opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af anvendelsen af stoffet.

På grundlag af analysen af alternativer mv., som ansøgeren har udarbejdet, samt udtalelserne fra RAC og SEAC, foreslår Kommissionen, at der gives en godkendelse med en frist for fornyet vurdering på 7 år fra solnedgangsdatoen frem til den 21. maj 2022 for den beskrevne anvendelse under forudsætning af anvendelse af de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som ansøgeren har beskrevet. Derudover foreslår Kommissionen, at ansøgeren som en forudsætning for godkendelsen implementerer yderligere risikohåndteringsforanstaltninger til beskyttelse af arbejdstagene. Der skal etableres/udføres fuld indkapsling af anvendelsen af stoffet, et overvågningssprogram med (som minimum) årlige målinger af arbejdstagernes inhalation af blykromat og biomonitoring i form af måling af bly i blod og evaluering af behov for yderligere nedsættelse af eksponeringen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget til gennemførelsesretsakt.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget til gennemførelsesretsakten er at udmønte EU forvaltningsbeføjelser i allerede gældende fællesskabsregulering, finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

I Danmark er bly reguleret i bekendtgørelse nr. 856 af 5. september 2009 om forbud mod import og salg af produkter, der indeholder bly (blybekendtgørelsen), og reglerne indeholder et bredt forbud mod import og salg af produkter, der indeholder kemiske forbindelse af bly og metallisk bly. Det følger af bekendtgørelsen, at den ikke hindrer import og salg af produkter, i den udstrækning de er reguleret i REACH. Det bemærkes, at blybekendtgørelsen indeholder en række undtagelser til det generelle forbud, og det er således allerede i dag efter de danske regler tilladt at importere og sælge tændsatser til ammunition indeholdende bly.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for Danmarks eller EUs budget.

Forslaget skønnes ikke at medføre væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da der alene er tale om en anvendelse til missilforsvarssystemer til brug på flådefartøjer i en begrænset årrække frem til år 2030, hvor de fregatter, der bruger det pågældende system, vil være udtjente.

Høring

Forslaget har været i høring i Miljøspecialudvalget i perioden 31. januar – 3. februar 2017. Der er ikke kommet substantielle bemærkninger i den forbindelse.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være et kvalificeret flertal af medlemslande, som vil stemme for forslaget.

Regeringens generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse være tilstrækkeligt kontrolleret, eller de socio-økonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø.

I det konkrete tilfælde drejer det sig om én fransk virksomheds specifikke anvendelse af stoffet til produktion af missilforsvarssystemer til brug på flådefartøjer i en årlig mængde på op til 12 kg i 7 år. Det er dokumenteret, at der ikke findes alternativer for ansøgeren, som er økonomiske gennemførlige. På baggrund af ansøgningen har Kemikalieagenturets risikovurderingskomité, RAC, konkluderet, at de beskrevne risikohåndteringsforanstaltninger ikke er tilstrækkelige og effektive til begrænsning af risici for arbejdstagere. Kemikalieagenturets socio-økonomiske komité, SEAC, har konkluderet, at de socio-økonomiske fordele opvejer risici for arbejdstagere. SEAC har på baggrund af ansøgerens oplysninger foreslået, at godkendelsen gives for en periode på 7 år, hvilket Kommissionen har fulgt. Herudover fremgår af Kommissionens forslag til beslutning om godkendelse vilkår om, at ansøgeren skal udvikle og implementere yderligere risikohåndteringsforanstaltninger og overvågning af arbejdstagernes udsættelse for bly og krom, og at resultaterne herfra anvendes til at evaluere om risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold er effektive.

Regeringen kan tilslutte sig forslaget til gennemførelsesretsakt, idet der tages udgangspunkt i, at ansøgeren skal overholde de generelle krav i REACH om kontrol af risici for mennesker og miljø samt gældende arbejdsmiljø- og miljøkrav. I godkendelsen er der endvidere fastsat krav om yderligere foranstaltninger til nedbringelse af udsættelsen i arbejdsmiljøet.

Den beregnede maksimale koncentration af blykromat i luften i arbejdsmiljøet på virksomheden ($0,001 \text{ mg/m}^3$) er lavere end den grænseværdi i arbejdsmiljøet, som Kommissionen i 2016 har foreslået ($0,025 \text{ mg/m}^3$)¹.

¹ COM(2016) 248 final ANNEX 1 BILAG til Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om ændring af direktiv 2004/37/EF om beskyttelse af arbejdstagerne mod risici for under arbejdet at være udsat for kræftfremkaldende stoffer eller mutagener

Den beregnede maksimale koncentration af bly i luften i arbejdsmiljøet på virksomheden (0,007 mg/m³) er ligeledes lavere end anbefalingerne fra 2002 fra EUs videnskabelige komite for grænseværdier for bly i arbejdsmiljøet (0,1 mg/m³). Målinger af arbejdstagenes blod viser, at niveauet for 81% af arbejderne er under 100 µg/L, og at niveauet i alle tilfælde er under 300 µg/L. Den gældende danske grænseværdi for arbejdstagere er på 200 µg/L. Det skal desuden bemærkes, at blykoncentration i medarbejderenes blod generelt er faldende.

Regeringen finder, at risici for arbejdstagerne bør nedsættes mest muligt. Derfor kan regeringen tilslutte sig Kommissionens krav om, at ansøgeren skal implementere yderligere risikohåndteringsforanstaltninger med henblik på beskyttelse af arbejdstagerne. Regeringen finder dog, at den foreslåede frist for fornyet vurdering på 7 år fra solnedgangsdatoen er for lang og bør sættes til 4 år, dvs. til d. 21. maj 2019, således at ansøgeren i en eventuel ansøgning om forlængelse af godkendelsen skal dokumentere de ønskede forbedringer.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.